

UZ PRVI BROJ

Već i samo ime ovoga novopokrenutog časopisa upućuje na njegovo programsko opredjeljenje. U časopisu će se sustavno obrađivati različiti procesi, akteri, tendencije, mehanizmi što tvore i određuju društvenu zbiljnost. Istraživački interes bit će pritom usredotočen na hrvatsko društvo. Hrvatsko se društvo našlo u skupini društava koja prolaze mukotrpnu preobrazbu iz socijalističkoga u građansko. Taj proces nije ni približno transparentan koliko bi to bilo potrebno, kako za opću regulaciju samoga procesa tako i za osvješćivanje i preciziranje društvenih uloga koje pojedini akteri imaju u oblikovanju društvene zbilje. Hrvatsko je iskustvo navlastito i zbog posebnih, tj. ratnih okolnosti u kojima se odigrava početna faza spomenutog prijelaza. Pod pritiskom tih okolnosti mnogi su se procesi građanske transformacije hrvatskog društva mijenjali, mnogi su se usporili, a nije malo ni onih koji su zaustavljeni. Na takvu društvenu stvarnost nije uputno niti moguće primijenjivati apstraktne interpretacijske sheme koje su nastale drugdje i u sasvim drukčijim uvjetima. Stoga, noetički i etički odgovoran odnos prema stanju hrvatskog društva mora se temeljiti na istraživačkoj praksi. Nakladnik i uredništvo htjeli su već i odabirom naslova časopisa u našim prilikama osnažiti jedan, za znanstveno mišljenje već klasičan programski stav – natrag činjenicama.

Uredništvo će časopis oblikovati prema naznačenim programskim ambicijama, dosljedno slijedeći uređivačka načela interdisciplinarnosti, znanstvene otvorenosti i aktualnosti.

Interdisciplinarnost. Časopis će biti mjesto interakcije različitih društvenih i humanističkih disciplina i okupljat će znanstvenike koji u djelatnoj suradnji s drugim disciplinama i drukčijim pristupima vide inherentni poticaj razvoju matične struke. Nužnost interdisciplinarnoga rada u društveno-humanističkim znanostima proizlazi iz samog njihova temelja, točnije iz onoga generativnoga horizonta u kojemu se o istini može misliti tek kao o cjelini.

Znanstvena otvorenost. Naglašavanje znanstvene otvorenosti, koja podrazumijeva ne samo otvorenost prema različitim temama i problemima nego i prema različitim pristupima u njihovoj obradi, po sebi ne predstavlja poseban inovirajući ili pak preokretan stav. Međutim, kada se imaju na umu kroz više decenija oblikovane socijalne i mentalne navike u kojima je otvorenost bila tek načelno priznata, a praktično pažljivo izbjegavana vrlina, tim pažljivije što su istraživanja bila interesantnija glavnim akterima političkoga sustava – onda deklariranje takve uređivačke obveze nije nipošto suvišno.

Aktualnost. U našoj se intelektualnoj sredini izdavanje časopisa veoma rijetko shvaća kao oblik društvene akcije i način promjene društvene konstelacije. Naime, društvena zajednica koja se ne ogleda u zrcalu znanstvene istine i koja nema izgrađenu kritičku svijest o sebi u bitnome se razlikuje od duhovno posredovanih društava, i to ne samo u konstituciji nego i u perspektivi. Obveza neposrednog reagiranja na akutne društvene probleme, čime se zapravo uzima udjela i u njihovu rješavanju, potencirana je činjenicom da u Hrvatskoj trenutno ne izlazi niti jedan drugi društveni časopis "općeg tipa" u kojem bi se obrađivali različiti aspekti društvenih zbivanja.

Stvarajući časopis na ocrtaoj programskoj i uređivačkoj podlozi, izdavač i uredništvo nastojat će, sukladno mogućnostima, časopis tretirati i kao hrvatsku i kao

europsku kulturnu činjenicu. To znači da će za pojedine teme uredništvo redovito angažirati i inozemne autore, uključujući ih na taj način u zajednicu suradnika. To također znači da će kvalitetom i izgledom časopis djelovati na europskom "tržištu" ideja i znanja, izbjegavajući one tuzemne alibije kojima se obično pravdala nedostatna kvaliteta domaće znanstvene produkcije.

Prvi broj časopisa može se promatrati i kao prvi rezultat rada uredništva u kojem izložena koncepcija časopisa dolazi do svojega konkretnog izražaja. Posvećen je temi "Država, regije, regionalni razvoj". Iako je povijest državnog ustroja te odnosa centralne vlasti i periferije vrlo bogata i poticajna i za današnja iskustva, tema regionalnog razvoja u europskoj suvremenosti nameće se u ponešto drukčijem svjetlu. Na valu nove plime samosvijesti, artikulacije svijeta života, izražavanja načela supsidijarnosti, osobitih individualnih vrijednosti, konačno i na valu proeuropskog raspoloženja, tema regionalnog razvoja i regionalnih specifičnosti dobiva gotovo kulturno značenje neprijeporno važne društvene teme. Hrvatski odjeci ove velike rasprave zaiskrili su svom jačinom povodom nove organizacije vlasti tijekom posljednje dvije godine. Držimo da smo izborom autora i prezentiranih pristupa pružili adekvatan uvid u naznačenu temu.

Uredništvo